

Силабус курсу «Філософія»

Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма Середня освіта
(Французька мова і література)
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з розкладом індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Поперечна Галина Антонівна
Е-mail викладача:	hap190962@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/poperechna-galina-antonyana.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=69

Анотація дисципліни

Курс «Філософія» покликаний забезпечити високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Вивчення теоретичних здобутків філософської думки сприяє формуванню цілісної картини світу, усвідомленню специфіки буття людини та її місця в світі, розвиває вміння орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного та духовно-культурного життя. Оволодіння основами філософських знань налаштовує майбутнього фахівця на розуміння сутності та значення моральних, культурних і наукових цінностей, розвиває критичне мислення, аналітичні здібності та навички самостійної роботи.

Вивчення курсу має на меті дати методичний та теоретичний матеріал для отримання необхідних знань з філософії, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високий рівень світоглядно-методологічної культури студентів.

Основні завдання: засвоєння необхідних знань про філософію як особливу сферу людського знання і пізнання, як глибинне і непереборне прагнення людської душі до прозорості й осмисленості підвалин власного буття, забезпечити чітке знання про особливості та характерні риси філософського мислення, структуру та основні функції філософії, формувати навички рефлексивного мислення, здатність до застосування в конкретній ситуації чіткої світоглядної позиції.

Зміст дисципліни «Філософія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 014 Середня освіта, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Структура курсу

Години (л / с)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Світовий філософський процес			
2 / 2	1. Філософія як специфічний тип знання	Розуміти сутність світогляду, його структуру і рівні, специфіку історичних типів світогляду. Засвоїти специфіку філософського запитування, природу філософських проблем та їх зв'язок з фундаментальними питаннями людського буття.	Питання Тести Дискусія Робота 3 першоджерелами
2 / 2	2. Філософія Стародавнього Сходу	Встановити характерні риси східного та західного типів філософування, знати основні школи Стародавніх Індії та Китаю, їх основоположні поняття та принципи.	Тести Питання Робота 3 першоджерелами
2 / 4	3. Антична філософія	Визначити місце античної філософії в історії європейської культури, давати характеристику основним напрямам і школам кожного з періодів античної філософії, здійснювати інтерпретацію тексту.	Тести Питання Робота 3 першоджерелами Мозковий штурм
2 / 2	4. Західноєвропейська філософія Середньовіччя	Проаналізувати суть парадигми філософського мислення Середньовіччя, розкрити шляхи розв'язання проблеми співвідношення розуму і віри, характеризувати основні ідеї патристики і схоластики.	Питання Тести Індивідуальні завдання
– / –	5. Філософія епохи Відродження	Здійснювати характеристику соціально-економічних і духовно-культурних передумов Відродження, розуміти сутність гуманізму та світоглядне значення основних відкриттів натурфілософії епохи.	Питання Тести Проблемні завдання
2 / 2	6. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва	Розуміти сутність природничо-наукових відкриттів та їх вплив на філософію і світогляд епохи, аналізувати провідні напрями новоєвропейської філософії,	Питання Тести Індивідуальні завдання

		основні ідеї їх представників. Розкрити сутність ідеології Просвітництва.	
2 / 2	7. Німецька класична філософія	Охарактеризувати місце і роль німецької класичної філософії в історії європейської філософської думки, давати пояснення основоположних ідей філософських вчень її представників.	Питання Тести Презентації Робота з першоджерелами
Змістовий модуль 2. Теоретичні узагальнення історичних здобутків філософії			
2 / 2	8 Історія сучасної західної філософії	Розкрити причини зміни філософського мислення XIX – XX ст. та сутність ірраціоналістичних тенденцій в філософії XIX ст., здійснювати аналіз панівних філософських напрямів XX ст., їх вплив на духовну ситуацію епохи.	Питання Тести Робота з першоджерелами
- / -	9. Українська філософія	Встановити зв'язок між характерними рисами української ментальності та українською філософською думкою, аналізувати провідні ідеї видатних представників різних епох та їх місце і значення в становленні вітчизняної філософії.	Питання Тести Індивідуальні завдання
- / -	10. Філософська онтологія: проблема буття	Розуміти відмінності між класичним і некласичним розумінням буття, людські виміри проблеми буття. Давати пояснення основним характеристикам буття та сучасної наукової картини світу.	Питання Тести Есе
- / -	11. Духовні виміри буття	Розкрити сутність поняття духовного, роль духовного і духовності в житті людини. Пояснити проблему онтологічного статусу свідомості, її походження і зв'язок свідомості та мови.	Питання Тести Проблемні завдання
- / -	12. Філософське і наукове пізнання	Охарактеризувати феномен пізнання та його можливості, проблему істини в філософії і науці та основні концепції істини, знати зміст і особливості основних	Питання Тести Проблемні завдання

		методів наукового пізнання.	
- / -	13. Філософська антропологія і проблема цінностей	Проаналізувати проблемність людського буття, єдність природного, соціального і духовного в людині, розкрити основні аспекти філософії особистості та зміст її провідних ціннісних орієнтацій.	Питання Тести Есе Дискусія
- / -	14. Соціальна філософія: людина та історичний процес	Здійснювати філософський аналіз феномену соціального, встановити основні елементи суспільства та взаємовідношення між ними, пояснювати основні проблеми філософського осмислення історії.	Питання Тести Індивідуальні завдання

Формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 3	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, розмаїття та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях навчальної або професійної діяльності, приймати ефективні рішення у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети, продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.
ЗК 7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК 8	Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї, виявляти та розв'язувати проблеми, бути ініціативним та підприємливим.
ЗК 9	Здатність виявляти та вирішувати проблеми освітнього характеру, адаптовуватися, самоорганізовуватися та діяти в

	нових ситуаціях.
--	------------------

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Знати основні етапи розвитку української державності та становлення українського суспільства; основні правові та економічні норми діяльності громадянина; принципи релігійної толерантності; основні філософські ідеї та концепції; умови формування особистої свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.
ПРН 8	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час освітнього процесу.
ПРН 13	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідний навчальний матеріал з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 16	Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, реалізовувати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Література

Основна

1. Андрущенко В. П. Вступ до філософії. Великі філософи: Навчальний посібник. Київ-Харків.: СПДФЛ Чиженко С. Ю., ТОВ«РИФ», 2005.
2. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посібник. К. : інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. 238 с.
3. Воловик В. І. Вступ до філософії. Навчальний посібник. Запоріжжя: Просвіта, 2001.
4. Гусев В. Вступ до метафізики. Навчальний посібник. К.: Либідь, 2004.
5. Дулуман Є. Ісаєв В. Філософська пропедевтика: Начальний посібник. Луганськ, 2004.
6. Лузан А. О. Вступ до філософії: навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 136 с.
7. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. К.: Абрис, 1995.
8. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник. Львів: новий світ – 2000, 2012. 647 с.
9. Починок Б. В., Починок І. Б. Вступ до філософії гуманітарних наук: Підручник. Чернівці: Чернівецький національний ун-т 2012.
10. Філософія: Практикум: навчальний посібник. Частина 1. / авт.-упор. Л. Р. Кондратюк, Г. А. Поперечна, О. А. Розумович; за заг. ред. Г. А. Поперечної. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. 250 с.
11. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2009.

Допоміжна

1. Апель К. О. Дискурс і відповідальність : проблема переходу до постконвенціональної моралі / Карл-Отто Апель ; [пер. з нім. В. Купліна]. Київ : Дух і літера, 2009. 430 с.
2. Булатов М. Філософський словник. К.: Стилос, 2009.

3. Гегель Г. Феноменологія духу. Харків : Фоліо, 2019. 480 с.
4. Душа; ум, розум, дух / Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. Т.1. під керівництвом Барбари Кассен. Київ : Дух і літера, 2009. С. 174 – 201.
5. Косуха П. Світоглядний прорив. Ставка на час і терпимість. Віче. – 1994. – №7. – С.141-151.
6. Мірчук І. Вступ до філософії. Мюнзен, 2006.
7. Ніцше Ф. По той бік добра і зла: Прелюдія до філософії майбутнього. Львів : Літопис, 2002. 320 с.
8. Сковорода Г. С. Розмова про істинне щастя / Пер. укр. мовою, приміт. О. Шевчука. – Х.: Прапор, 2002.
9. Філософський енциклопедичний словник / Під ред. В. І. Шинкарука К.: Абрис, 2002.
10. Філософський словник. Людина і світ / Хамітов Н., Крилова С. К.: КНТ, ЦУЛ, 2007.
11. Фукуяма Френсис. Конец истории и последний человек / М. Б. Левин (пер. с. Англ.). Москва : АСТ: Ермак, 2007.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. ЕНМКД Філософія : <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=69>
2. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).
3. <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.
5. <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
6. Каталог електронних бібліотек: <http://www.aonb.ru/iatp/guide/library.html>
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Електронна бібліотека з філософії <http://filosof.historic.ru/>
9. Електронна бібліотека <http://elibrary.rsl.ru/>
10. Електронна бібліотека підручників <http://studentam.net/>
11. Європейська електронна бібліотека (Europeana) <http://www.europeana.eu/portal/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання. Враховується сума балів поточного контролю: 1 модуль - 40 балів, 2 модуль – 40 балів, підсумкового контролю тестування (іспит): 20 балів. При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час занять;

недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.

Оцінювання

Розподіл балів по темах курсу:

Змістовий модуль №1								Змістовий модуль № 2								Підсумковий контроль	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	ЗМ 1	Тема 8	Тема9	Тема10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	ЗМ 2		
5	10	5	5	5	5	5	40	10	5	5	5	5	5	5	40	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Бали	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Прореквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував чи паралельно опановує такі дисципліни як: «Історія України та національної культури», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання x елементами дистанційного

навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.